

ANITA TOMANEK

<https://orcid.org/0000-0002-7675-308X>, Biblioteka Śląska

Piśmiennictwo o Śląsku w wyborze (2023)

Wykaz prezentuje wybrane opisy wydawnictw zwartych dotyczących Górnego Śląska, Opolszczyzny i Śląska Cieszyńskiego oraz Zagłębia Dąbrowskiego i Ziemi Częstochowskiej. Więcej, w tym opisy artykułów z czasopism naukowych, popularnych i z prasy, znaleźć można w bazie *Bibliografia Regionalna Biblioteki Śląskiej w Katowicach* (bibliografia.bs.katowice.pl).

Wykaz zastosowanych akronimów

- AP – Archiwum Państwowe
- BCK – Bytomskie Centrum Kultury
- BŚ – Biblioteka Śląska
- CBMN – Centrum Badań Mniejszości Niemieckiej
- GBP – Gminna Biblioteka Publiczna
- GIG – Główny Instytut Górnictwa
- GCK – Gminne Centrum Kultury
- GOK – Gminny Ośrodek Kultury
- IM – Instytut Mikołowski im. Rafała Wojaczka w Mikołowie
- IWK – Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfatego oraz Instytut im. Wojciecha Korfatego
- IPN – KŚZpNP – Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
- IŚ – Instytut Śląski
- IZD – Instytut Zagłębia Dąbrowskiego
- JSW – Jastrzębska Spółka Węglowa
- KWK – Kopalnia Węgla Kamiennego
- LDLH – Lokalne Dziedzictwo LH Local Heritage
- LO – Liceum Ogólnokształcące
- MG – Muzeum Górnośląskie
- MHK – Muzeum Historii Katowic
- MOK – Miejski Ośrodek Kultury
- MŚ – Muzeum Śląskie
- MŚC – Muzeum Śląska Cieszyńskiego
- MŚO – Muzeum Śląska Opolskiego
- OODR – Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
- PAN – Polska Akademia Nauk
- PC – Politechnika Częstochowska

PŚ – Politechnika Śląska
 PTH – Polskie Towarzystwo Historyczne
 ROK – Regionalny Ośrodek Kultury
 RWWTUO – Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu
 Opolskiego
 SBP – Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich
 SMZT – Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej
 „Śląsk” – Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”
 ŚCWIS – Śląskie Centrum Wolności i Solidarności
 TCK – Tarnogórskie Centrum Kultury
 TMZZ – Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej
 TPE – Towarzystwo Projektów Edukacyjnych
 TSKNnŚO – Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opol-
 skim
 UMK – Uniwersytet Mikołaja Kopernika
 UO – Uniwersytet Opolski
 UŚ – Uniwersytet Śląski
 UW – Uniwersytet Warszawski
 WBP – Wojewódzka Biblioteka Publiczna

Nauki humanistyczne

Historia

Archeologia

Materiały z cmentarzyska całopalnego kultury łużyckiej w Choruli, woj. opolskie, stan. 2., oprac. nauk. Dorota Podyma, MG, Bytom cop. 2023, s. 133, il.

Opracowania ogólne

Bezeg Bolesław, Kempa Wojciech, Marek Franciszek Antoni, Patelski Mariusz, *My, Polacy. O polskości Śląska*, TPE, Opole – Warszawa 2023, s. 161, il.

Gaworski Marek, *Śmierć, bale i skandale, czyli Miłość i zbrodnia śląskiej arystokracji*, Wydaw. Matiang, Strzelce Opolskie 2023, s. 223, il.

Miasto i wieś na przestrzeni dziejów w Europie Środkowej ze szczególnym uwzględnieniem Górnego Śląska, red. nauk. Antoni Barciak, Studio NOA, Katowice – Zabrze 2023, s. 347, il. (Kultura Europy Środkowej, t. 25)

Studia zaolziańskie, IŚ, Opole 2023, s. 216

Historia do 1918 r.

„Bo narodem jesteśmy...”. *Wybór wypowiedzi prasowych Wojciecha Korfatego*, wybór i oprac. Bartosz Szostek, Panteon Górnośląski, Katowice 2023, s. 85, il.

Goliński Mateusz, *Żebracy. XV-wieczne bractwo żołnierskie i jego historiograficzne kreacje*, Wydaw. Księgarnia Akademicka, Kraków 2023, s. 194, il.

Jestem zdrow i w dobrym nastroju. Pocztówki z Wielkiej Wojny w zbiorach Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, red. nauk. Joanna Lusek, MG w Bytomiu – Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej w Gliwicach, Bytom – Gliwice – Opole 2023, s. 400, il. Tekst równol. pol.-niem.

- Latinik Franciszek, *Żołnierz polski pod Gorlicami 1915. Działalność 100 pułku Ziemi Cieszyńskiej*, notka biogr. o autorze Janusz Rieger, *Spojrzenie po stu latach* Sławomir Kułacz, Wydaw. Ruthenus Rafał Barski, Krosno 2023, s. 62, il.
- Nawrot Dariusz, *Wyprawa Apolinarego Kurowskiego do Zagłębia Dąbrowskiego i wyzwolenie trójkąta granicznego w lutym 1863 roku*, tł. Grzegorz Kozłowski, PTH – Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu – IZD – Muzeum Miejskie „Szttygarka”, Warszawa – Sosnowiec – Dąbrowa Górnicza 2023, s. 139, il.
- Piecuch Joachim, *Reformacja na Śląsku w epoce Habsburgów i jej polityczne uwikłania*, RWWTUO, Opole 2023, s. 220 (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*, 120)

Historia 1918–1939 r.

- Drozdowski Marian Marek, *Górny Śląsk w działaniach i opiniach Wojciecha Korfanteo, jego ideowych przyjaciół i politycznych przeciwników. W 100-lecie powrotu części Górnego Śląska do Polski*, IWK, Katowice 2023, s. 268, il.
- Korfanty Wojciech, „*Sądu historii się nie obawiam*”. *Wystąpienia na forum Sejmu Śląskiego II i III kadencji (1930–1935)*, wybór i oprac. Sebastian Rosenbaum, Mirosław Węcki, IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, Katowice – Warszawa 2023, s. 318 (Oddziałowy Projekt Badawczy IPN Powstania Śląskie 1919–1921)
- Michał Grażyński i Wojciech Korfanty w „*Polsce Zachodniej*”, cz. 1, Michał Grażyński, t. 1, (1926–1927), oprac. Michał Spurgiasz, IWK, Katowice 2023, s. 202, il.
- Misiurska Agnieszka, *Budowa państwa polskiego w latach 1918–1922 w optyce francuskiej i brytyjskiej prasy codziennej*, IŚ, Opole 2023, s. 382, il.
- Morys-Twarowski Michael, *Dzieje Księstwa Cieszyńskiego*, Wydaw. Dobra Prowincja, Ustroń 2023, s. 448
- Musiał Adrian Piotr, *Strategie prowadzenia kampanii wyborczych i rywalizacji politycznej w Częstochowie w latach 1918–1939*, IWK, Katowice 2023, il.
- Przybylski Adam, *Walka o Śląsk Cieszyński w styczniu 1919 roku*, Wydaw. Inforteditio, Połomia – Tarnowskie Góry 2023, s. 71, il. (Pola Bitew, 105)
- Publicystyka Wojciecha Korfanteo na łamach „*Polonii*” (1924–1939), wybór i oprac. Anna Zaczekowska, IWK, Katowice cop. 2023, s. 235, il.
- Die Volksabstimmung in Oberschlesien 1921. Nationale Selbstbestimmung oder geopolitisches Machtspiel?*, Hrsg. David Skrabania, Sebastian Rosenbaum, Brill Schöningh, Paderborn cop. 2023, s. 582, il. (FOKUS – Neue Studien zur Geschichte Polens und Osteuropas, Bd. 7)
- Wojciech Korfanty – „*The Times*”, wstęp Zygmunt Woźniczka, Michał Spurgiasz, wybór, tł., red. nauk. i oprac. Michał Spurgiasz, MŚ – IWK, Katowice 2023, s. 292, il.

Historia 1939–1945 r.

- Buława Magdalena, *Ostatni lot amerykańskiego bombowca Liberatora „Dinah Might” w pamięci bohaterów i świadków zdarzenia oraz w świadomości mieszkańców Jeleśni i okolic na przestrzeni lat 1944–2010*, TMZZ. Koło w Jeleśni, Jeleśnia – Żywiec 2023, s. 177, il.
- Fikus Sebastian, *Belgia pod zarządem śląskich oficerów 1940–1944*, Wydaw. Neriton, Warszawa 2023, s. 189, il. (Joseph von Eichendorff Konversatorium, nr 85)

„Jedni z wielu”. *Historie odważnych ludzi ratujących żydów. Materiały pokonferencyjne*, red. nauk. Michał Borda, Wydaw. Jedność, Sosnowiec – Kielce 2023, s. 175, il.

Katyń – pamięć narodu. *Publikacja okolicznościowa z okazji 80. rocznicy Zbrodni Katyńskiej*, aut. Mečislav Borák [i in.], tł. Otylia Toboła, Tomek Ryłko, wyd. 3 rozszerz., Rodzina Katyńska w Republice Czeskiej, Czeski Cieszyn 2023, s. 120, il. Tekst równol. pol.-czes.

Motyka Władysław, *Kurierzy z Żywiecczyny na polsko-węgierskim szlaku*, Beskidzkie Towarzystwo Oświatowe, Milówka 2023, s. 80, il. Tekst równol. pol.-węg.

Nie damy się wysiedlić. Bojowniczk i bojownicy żydowskiego ruchu oporu w Będzinie i Sosnowcu. Praca zbiorowa, red. Tomek Grząślewicz, Karolina Jakoweńko, BŚ – Fundacja Brama Cukermana, Katowice – Będzin 2023, s. 249, il. Tekst równol. pol.-ang.

Pamiętnik Rudolfa Bibro więźnia obozów NKWD w Kozielsku i Gрязowcu. Martyrologia Cieszyńiaków w Związku Sowieckim w latach 1939–1942, aut. tekst. Rudolf Bibro [i in.], Gmina Hażlach, Hażlach 2023, s. 259, il.

Zuziak Zofia, Caputa Artur, *Ku pamięci...*, Ośrodek Promocji Gminy Węgierska Górka, Węgierska Górka 2023, s. 41, il. Dotyczy egzekucji w Żabnicy z 3.09.1943 r.

Historia po 1945 r.

Dziuba Adam, *Czas przełomu. Destalinizacja, rok 1956 i koniec odwilży w województwie stalinogrodzkim/katowickim (1953–1961)*, t. 3, „Nowa linia” na czasy po odwilży (1957–1961), IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, Katowice – Warszawa 2023, s. 440, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN – Ruch Komunistyczny i Aparat Władzy 1917–1990)

Greniuch Tomasz, *Śladami Bartka. Niepodległość odcisnięta w dolinach*, Wydaw. Sindruk – Stowarzyszenie Rodzin Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych VII Okręgu Śląskiego, Opole – Żywiec 2023, s. 125, [45], il.

Kurpierz Tomasz, *Czas przełomu. Destalinizacja, rok 1956 i koniec odwilży w województwie stalinogrodzkim/katowickim (1953–1961)*, t. 1, *Schyłek stalinizmu i początek odwilży (1953–1955)*, IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, Warszawa – Katowice 2023, s. 396, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN – „Solidarność” i Opór Społeczny 1956–1989)

Liderzy. Relacje Andrzeja Rozpłochowskiego, Leszka Waliszewskiego, Tadeusza Jedy-naka i Jana Ludwiczaka z działalności NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981, oprac. Dariusz Węgrzyn, ŚCWIS, Katowice 2023, s. 128, il.

Luty Michał, *Dziesięć lat w śląsko-dąbrowskiej „Solidarności”. Wspomnienia z lat 1980–1990*, IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, Katowice – Warszawa 2023, s. 319, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN „Solidarność” i Opór Społeczny 1956–1989)

Paszenda Mateusz, *Codziennosc wojenna i powojenna Górnego Śląska w pamięci najstarszych mieszkańców*, GBP, Łyski 2023, s. 271, il.

Historia miejscowości

Bažanowice 1523–2023, oprac. Łukasz Barański [i in.], Gmina Goleszów, Goleszów 2023, s. 196, il. (Seria Jubileuszowa Moje Miejsce Na Ziemi)

- Biała poprzez wieki. W 300. rocznicę nadania praw miejskich*, oprac. Maciej Bujakowski, Piotr Kenig, Jerzy Polak, Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej – Bielsko-Bialskie Towarzystwo Historyczne, Bielsko-Biała 2023, s. 325, il. (Biblioteka Bielska-Białej, nr 29)
- Brodziński Sławomir, *155-lecie powstania Powiatu Będzińskiego. Szkic o początku, rok po Jubileuszu 155-lecia powstania, w 25-lecie pierwszych wyborów do rad reaktywowanych powiatów*, Towarzystwo Przyjaciół Będzina, Będzin 2023, s. 28, il.
- Bulsa Michał, *Dąbrówka Mała. Dzieje dzielnicy Katowic*, MHK, Katowice 2023, s. 423, il.
- Chorzów, t. 5, *W Polsce Ludowej (1945–1989)*, red. nauk. Jacek Kurek, Marek Masnyk, Muzeum Hutnictwa, Chorzów 2023, s. 853, il.
- Delowicz Jan, *Pałac w Baranowicach*, Muzeum Miejskie, Żory 2023, s. 278, il. (Muzealna Seria Wydawnicza „Ludzie i Kultury”)
- Dziubek Wiesław, Kominiak Wojciech, *Historia Placu Wojska Polskiego w Bielsku-Białej w latach 1723–2023*, Wydaw. beskidia.pl, Bielsko-Biała 2023, s. 234, il.
- French Irena, Święs Wojciech, Zenderowski Radosław, *Miasto rodzinne. W stulecie urodzin Richarda Pipesa*, tł. Andrzej Pasterny, MŚC, Cieszyn 2023, s. 48, il. Tekst równol. pol.-ang. Dotyczy Cieszyna
- Goleszów 1223–2023, aut. Łukasz Barański [i in.], Gmina Goleszów, Goleszów 2023, s. 248, il. (Seria Jubileuszowa Moje Miejsce Na Ziemi)
- Hałasik Małgorzata, *Będzin, którego już nie ma*, Muzeum Zagłębia, Będzin 2023, s. 268, il.
- Hanich Andrzej, *Prószków. Od czasów najdawniejszych do czasów współczesnych*, IŚ, Opole 2023, s. 705, il.
- Hojka Piotr, *O początkach Wodzisławia Śląskiego*, Wydaw. Nowiny, Racibórz 2023, s. 46, il.
- Jadwiszczok-Molencka Helena, *Budowniczość i fundatorzy architektury dawnego Bytomia*, Towarzystwo Miłośników Bytomia, Bytom 2023, s. 342, il.
- Jastrzębie-Zdrój na łamach prasy w latach 1945–1989*, wybór i oprac. Marcin Boratyn, Dariusz Mazur, MOK, Jastrzębie-Zdrój 2023, s. 239, il.
- Juretko Henryk, *Błotnica Strzelecka. Historia znana i nieznana*, tł. Krzysztof Warzecha, TSKNnŚO, Opole 2023, s. 288, il.
- Kaczmarek Ryszard, *Żory 1922–1945. W odrodzonej Polsce i podczas II wojny światowej*, Muzeum Miejskie, Żory 2023, s. 456, il. (Muzealna Seria Wydawnicza „Ludzie i Kultury”)
- Kampinowski Ireneusz, *Jaworzno koło Wielunia*, wyd. 2, Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński, Łódź 2023, s. 190, il.
- Kapsa Jarosław, *Częstochowa. Życie codzienne i kryminalne w czasach PRL (1970–1989)*, Towarzystwo Galeria Literacka, Częstochowa 2023, s. 380, il. (Biblioteka Galerii)
- Katowice miejscem ważnych wydarzeń na przestrzeni ostatnich dwóch stuleci*, red. Antoni Barciak, MHK, Katowice 2023, s. 383, il. (Katowice – Historia i Współczesność, t. 7)

- Kotowice (gm. Żarki) w dokumentach archiwalnych i wspomnieniach. Praca zbiorowa, oprac. Tomasz Baryła, [K4MEDIA], Kraków 2023, s. 464, il. (Historie Lokalne na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, t. 8)
- Krajczok Jan, *Gmina Kornowac. Pohledy do minulosti. Na základě monografií P. A. Weltzla a L. Musiöla a dalších historických pramenů*, překl. Anna Musioł, Oficyna Halegg, Krzyżanowice – Kornowac 2023, s. 263, il.
- Krajczok Jan, *Gmina Kornowac. Widoki z przeszłości. W oparciu o monografie ks. A. Weltzla i L. Musiöla oraz inne źródła historyczne*, Oficyna Halegg, Krzyżanowice – Kornowac 2023, s. 277, il.
- Kresowe Sagi Prudniczan i Krnovian, aut. Łukasz Kluza [i in.], tł. Jarosław Radimersky, Starostwo Powiatowe, Prudnik 2023, s. 720, il.
- Kudrzik Aniela, *Szkice z dziejów rudzickiego dworu na ziemi pszczyńskiej*, Koło Związku Górnośląskiego w Suszcu, Suszec 2023, s. 71, il. Dotyczy miejscowości Rudziczka
- Malikowski Jacek, *Między Brynicą a Czarną Przemszą. Z Mierzęciami w centrum Lokalnej Grupy Działania „Brynica to nie granica”*, [t. 1–2], Printar – współwyd. autora, Mierzęcice – Pyrzowice – Kraków 2023, s. 1130, il.
- Misztal Marek, *Korfantów 1945–1975. Z dziejów gminy górnośląskiej*, nakładem autora, Korfantów 2023, s. 391
- Orliński Andrzej, *Szczekociny w powstaniu styczniowym. Ludzie, zdarzenia, miejsca pamięci*, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Kontur Michał Staniaszek, Szczekociny – Włoszczowa 2023, s. 107, il.
- Puńców 1223–2023, Łukasz Barański [i in.], Gmina Goleszów, Goleszów 2023, s. 223, il. (Seria Jubileuszowa Moje Miejsce Na Ziemi)
- Roszak-Kwiatkiewicz Paweł, Wądołowski Marcin, *Vademecum historii Bańkowa*, LDLH, Chorzów 2023, s. 48, il.
- Rudnik. *Dzieje wioski od czasów najdawniejszych do współczesności*, red. Wojciech Świąs, aut. Hanna Grudniewska [i in.], Gmina Hażlach, Rudnik – Hażlach 2023, s. 227, il.
- Schneider Carl Samuel, *Zapiski bielskiego pastora*, tł. Beata Matyszkowicz, Fundacja Dla Pokoleń, Bielsko-Biała 2023, s. 254, il. Dotyczy Bielska-Białej
- Schul und Gemeinde Chronik der Parochie Langendorf = Szkolna i gminna kronika parafii Wielowieś*, przedst. i wprow. Jerzy Myszor, tł., przypisy Paweł Pachciarek, GOK, Wielowieś 2023, s. 336, il. Tekst równol. pol.-niem.
- Siewiorek Robert, *Giszowiec i Nikiszowiec. Dusza Górnego Śląska. Przewodnik, jakiego nie było*, Wydaw. Rudy, Rudy cop. 2023, s. 120, il.
- Skrzypczyk Jerzy, Smykała Piotr, *Gąsiorowice w świetle dokumentów, we wspomnieniach mieszkańców i na fotografiach*, tł. z jęz. niem. Piotr Jelitto [i in.], tł. z jęz. ang. Kamil Mierzejewski, Jerzy Skrzypczyk, nakładem autora, Gąsiorowice 2023, s. 430, il.
- Smykała Piotr, *Zalesie Śląskie. VIII wieków historii*, współpr. Andrzej Wróbel, Błażej Duk, Urząd Gminy Leśnica, Leśnica – Zalesie Śląskie 2023, s. 582, il.
- Szczypka Danuta, *Działalność mieszkańców Wisły w organizacjach społecznych na Śląsku Cieszyńskim (1861–1939)*, Miasto Wisła, Wisła 2023, s. 203, il. (Materiały do Monografii Wisły)
- Szpak Jacek, *Dzieje Żarek – Leśniowa – Przewodziszowic do 1870 roku*, Wydaw. Cum Laude, Żarki – Bielsko-Biała 2023, s. 322, il.

- Śliż Jan, Musiolik Jolanta, Szotek Robert, *Jubileusz 800-lecia Iskrzyczyna*, Sołectwo Iskrzyczyn, Iskrzyczyn 2023, s. 138, il.
- Tatańczuch Adolf, *Szczakowa. Monografia*, Muzeum Miasta Jaworzna, Jaworzno 2023, s. 127, il.
- „W kręgu najstarszych miast Górnego Śląska. Lokacje na prawie niemieckim na przykładzie miasta Biała”, red. Marek Dziony, tł. Daniela Pelka [i in.], GCK w Białej – [Findunited.com], Biała – [Prudnik] 2023, s. 112, il. Tekst równol. pol.-niem.
- Wądołowski Marcin, Roszak-Kwiatek Paweł, *Maciejkowice. Zarys monograficzno-źródłowy*, LDLH, Chorzów 2023, s. 148, il.
- Wądołowski Marcin, Wądołowska Patrycja, *Przelajka. Szkice historyczne*, LDLH, Chorzów 2023, s. 100, il.
- Wądołowski Marcin, Wądołowska Patrycja, Wądołowski Mateusz, *Ocalić od zapomnienia. Rewitalizacja siemianowickiej pamięci*, LDLH, Chorzów cop. 2023, s. 88, il.
- Widera Michał, *Z dziejów parafii w Starokrzepicach. W 110. rocznicę poświęcenia parafii*, RWWTUO – Studio Impreso, Opole 2023, s. 498, il. (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, t. 125)
- Włoczek Czesław, *Historia Brzezin Śląskich*, Orzeł Biały, Piekary Śląskie [2023], s. 312, il.
- Zrębice. *Szkice z dziejów parafii i miejscowości*, oprac. tekstów Marek Romański, OK, Olsztyn 2023, s. 147, il.
- Żołneczek Przemysław, *Na skróty bez Nojland. Zarys monograficzny Bojszów Nowych i ich jednostki OSP*, Stowarzyszenie Rozwoju Zawodowego Śląska i Małopolski, Bojszów Nowe cop. 2023, s. 336, il.
- Żywulski Łukasz, *Izba Regionalna w Piekarach Śląskich. Historia, działalność i zbiory społecznego archiwum miasta i regionu*, Wydaw. HM..., Wojkowice 2023, s. 323, il.

Historia organizacji

40. *Miejski Klub im. Jana Kiepury w Sosnowcu. 1983–2023*, red. nacz. Michał Góral, red. Agnieszka Tyńska-Kowalska, teksty Anna Siemińska, Kamila Słomian, Miejski Klub im. Jana Kiepury – Advert Studio Marcin Wilk, Sosnowiec – Chorzów 2023, s. 84, il.
- 40 lat Stowarzyszenia Twórców Kultury w Jaworznie, oprac. Jarosław Sawiak, [b.w.], Jaworzno 2023, s. [52], il.
- Bieniewski Krzysztof, *55 lat w eterze. Autobiografia krótkofalarska SP6DVP 1967–2022*, Wydaw. Alia-Media, Opole 2023, s. 143, il.
- Bieniewski Krzysztof, *Historia Piastowskiego Klubu Krótkofalowców SP6PAZ z Opola 1967–2022*, Wydaw. Alia-Media, Opole 2023, s. 307, il.
- Bimler-Mackiewicz Elżbieta, Dziwisz-Sierny Aleksandra, *Służąc pieśni i Ojczyźnie. 110-lecie Towarzystwa Śpiewu „Seraf” w Rybniku*, Muzeum im. o. Emila Drobrego, Rybnik cop. 2023, s. 90, il.
- Drobny Rudolf, *Strażacy OSP Zabełków. Krótka historia we wspomnieniach i dokumentach*, Oficyna Halegg, Krzyżanowice 2023, 155, il.
- Fryc Adam, Szczepańczyk Adam, *Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w dziejach Piekar Śląskich 1898–2023. Informator historyczny*, Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych, Piekary Śląskie 2023, s. 112, il.

- Greniuch Tomasz, *Z Bogiem i Narodem. Historia Katolickiego Stowarzyszenia „Przyjaźń” w Jaworznie. W oparciu o teksty źródłowe*, Stowarzyszenie Katolickie „Przyjaźń Jaworznicka”, Jaworzno 2023, s. 171, il.
- Harcerze i baca. Dawne żorskie harcerstwo na fotografiach, w relacjach i dokumentach*, red. Tomasz Górecki, Komisja Historyczna Hufca ZHP Żory, Muzeum Miejskie w Żorach – Komenda Hufca ZHP Żory im. hm Władysława Drobego, Żory 2023, s. 254, il. (Tożsamość, t. 5)
- Jaromin Norbert, Skupień Henryk, Tabaka Karol, *Porąbek. Stowarzyszenie Miłośników z Ziemi Bieruńskiej 1992–2022. Praca zbiorowa*, Stowarzyszenie Rozwoju Zawodowego Śląska i Małopolski – Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Bieruńskiej „Porąbek”, Łędziny – Bieruń 2023, s. 61, il.
- Kandora Zygmunt, *Spadkobiercy sztandaru chwały. 4 Małopolska Drużyna Kawalerii Harcerskiej im. Pułku 4. Ułanów Zaniemeńskich. 1973 – 2013 – 2023*, Jaskowski.net, Blachownia – Racibórz 2023, s. 104, il.
- Łakomik-Kaszuba Gabriela, *100 lat kynologii na Górnym Śląsku. 75. lecie Oddziału Katowice ZKwP*, Związek Kynologiczny w Polsce. Oddział w Katowicach, Katowice 2023, s. 166, il.
- Mikos Jan, *Czterdzieści lat Sekcji Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach na Dolnym Tysiącleciu. Dla potomnych, aby ocalić od zapomnienia Sekcja Społeczno-Kulturalna przy parafii Podwyższenia Krzyża Świętego i Matki Bożej Uzdrawienia Chorych w Katowicach – Dolne Tysiąclecie*, [b.w.], Katowice 2023, s. 613, il.
- Pawliczek Joachim, *Trzynastacy. Rzecz o braterstwie i przyjaźni. (Historie znane i mniej znane)*, IS, Opole 2023, s. 400, il.
- Piegeza Marian, *Z dziejów świętochłowickiej straży pożarnej*, Agencja Wydaw.-Reklam. „Map”, Świętochłowice 2023, s. 159, il.
- Regionalny Ośrodek Kultury w Częstochowie (1955–2020). Monografia*, red. Juliusz Sętowski, Wydaw. PC – ROK, Częstochowa 2023, s. 198, il.
- Siebel Jacek, *Zawodowa Straż Pożarna w Katowicach 1903–2023*, MHK, Katowice 2023, s. 90, il.
- Spyra Janusz, *Pieniądz w służbie społeczeństwa. Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek i inne polskie instytucje bankowości spółdzielczej na Śląsku Cieszyńskim. 150 lat Banku Spółdzielczego w Cieszynie 1873–2023*, Bank Spółdzielczy, Cieszyn 2023, s. 395, il.
- W mieście i dla miasta. 70 lat ZGM TBS w Częstochowie*, oprac. C. K. Szymański, Juliusz Sętowski, Wydaw. i Druk. Poligram, Częstochowa cop. 2023, s. 143, il. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej TBS
- Z przeszłości do przyszłości. Jubileusz 125-lecia Śląskiego Banku Spółdzielczego „Silesia” w Katowicach*, Silesia Bank. Śląski Bank Spółdzielczy w Katowicach – Difin, Katowice – Warszawa 2023, s. 127, il.

Historia parafii, klasztorów, kościołów

- Czeladzka Mater Dolorosa. *Kościół Matki Bożej Bolesnej na Piaskach*, [tekst: Krystyna Górna, Iwona Szaleniec, Anna Binek Zajda], Muzeum Saturn, Czeladź [2023], s. [20], il.

- Jackowski Zbigniew, *W stulecie powstania kościoła w Przyworach. Zapomniana historia*, Parafia pw. Matki Boskiej Anielskiej – Wydaw. i Druk. Świętego Krzyża, Przywory – Opole 2023, s. 96, il.
- Kansy Piotr, *Parafia, to nie prywatne ranczo proboszcza*, Drukarnia Standruk, Gliwice – Łabędy – Lublin 2023, s. 156, il. Parafia Świętej Anny w Gliwicach-Łabędach
- Kościół na Śląsku. VIII Śląskie Forum Historyczne, red. Henryk Kałuża, Verbinum Wydaw. Księży Werbistów, Górna Grupa 2023, s. 331, il.
- Myszor Jerzy, *Duszpasterze śląscy i ich czasy. Studia z dziejów Kościoła katolickiego na Śląsku XIX–XX wieku*, WueM – Księgarnia św. Jacka, Katowice 2023, s. 521, il.
- Piecuch Joachim, „Błogosławione oczy, które widzą, co wy widzicie”. *Świątynia Serca Jezusowego w Gogolinie*, fot. Artur Przywara, Gmina Gogolin, Gogolin 2023, s. 295, il.
- Pobóg-Lenartowicz Anna, *Non omnis moriamur. Dominikanie śląscy w źródłach memoratywnych z XVIII i XIX wieku przechowywanych w archiwach czeskich i morawskich*, Wydaw. UO, Opole 2023, s. 230, il. (Studia i Monografie / UO, nr 624)
- Seweryn Andrzej, *Z Chrystusem przez pokolenia. Zarys dziejów Pierwszego Zboru Baptystycznego w Katowicach (1922–2022)*, Wydaw. Uczelniane Wyższego Baptystycznego Seminarium Teologicznego – Wydaw. Credo, Warszawa – Katowice 2023, s. 279, il. (Monografie Wyższego Baptystycznego Seminarium Teologicznego w Warszawie, 4)
- Sośnik Michał, *Dzieje kościoła i parafii pw. św. Jana Nepomucena w Sławicach (1929–1985–2018)*, Wydaw. i Druk. Świętego Krzyża – RWWTUO, Sławice – Opole 2023, s. 280, il. (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, nr 121)
- Zawisza Jarosław, *Wspólnota wspólnot. Integracyjna rola parafii Błogosławionej Karoliny w Tychach na tle jej historii i współczesności*, Parafia bł. Karoliny Kózkówny, Tychy 2023, s. 232, il.
- Żywy jest Kościół Twój. 50 lat Domowego Kościoła Archidiecezji Częstochowskiej*, red. Agnieszka Grudzińska [i in.], Pomoc Wydaw. Misjonarzy Krwi Chrystusa, Częstochowa 2023, s. 177, il.

Biografie, wspomnienia

- „Alojz z Bobrownik”. *Życie i dzieło rzeźbiarza Alojzego Niedbalego (1905–1987)*, oprac. Jan Renka, Sebastian Rosenbaum, SMZT, Tarnowskie Góry 2023, s. 192, il.
- Bębnik Grzegorz, Rosenbaum Sebastian, Węcki Mirosław, *Wojciech Korfanty*, IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, Katowice 2023, s. 88, il.
- Bębnik Grzegorz, Rosenbaum Sebastian, Węcki Mirosław, *Wojciech Korfanty 1873–1939*, wyd. 2, zmien., IPN, Warszawa – Katowice 2023, s. 335, il.
- Biskup Teodor Kubina (1880–1951). Listy pasterskie, orędzia, odezwy*, oprac. Marian Duda, nakładem autora, Częstochowa 2023, s. 684, il. (Hereditas Ecclesiae Częstochoviensis, t. 1)
- Cudzych Weronika, *O życiu i twórczości śląskiego rzeźbiarza Jerzego Egona Kwiatkowskiego (1925–2005)*, IWK, Katowice 2023, s. 128, il. (Ziemia – Człowiek – Dzieło)

- Dla polskiej i śląskiej Ojczyzny. Józef Buzek (1873–1936)*, red. Renata Czyż, Adrian Korczago, Ośrodek Wydaw. „Augustana” – Diecezja Cieszyńska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP – Zamek Cieszyn, Bielsko-Biała – Cieszyn 2023, s. 176, il.
- Else. Die Briefe*, red. Jakub Dejewski, tł. Agata Panas, wyd. 2, Fundacja Rodziny Dejewskich, Grudziądz – Mondorf – Otmuchów 2023, s. 200, il. Dotyczy historii rodzin Pohler i Seidel
- Fic Maciej, „Rzecznik historii rewolucyjnej”. *Henryka Rechowicza (1929–2004) życie publiczne i naukowe*, Wydaw. UŚ, Katowice 2023, s. 325 (Studia z Historii Najnowszej, 1)
- Goniewicz Aleksandra, *Korfanty, jakiego nie znacie*, wstęp Józef Krzyk, IWK, Katowice 2023, s. 239, il.
- Hager Bronisław, *Moja droga do wolności. Wspomnienia z młodych lat*, oprac. i red. nauk. Krzysztof Gwóźdź, Piotr Hnatyszyn, Muzeum w Tarnowskich Górach, Muzeum Miejskie w Zabrzu, Tarnowskie Góry – Zabrze 2023, s. 348, il.
- Harcerski krzyż. W hołdzie katowickim instruktorom*, [cz.] 3, oprac. Elżbieta Tabacka-Wosińska, Stowarzyszenie Ruchu Harcerskiego „Czuwaj”, Katowice 2023, s. 51, il.
- Ikony świata naszego: Jan Broda, Mieczysław Matusiak, Edward Krzyżanek*, ks. Franciszek Jarczyk, ks. Wiktor Kubaczka, Paweł Kojzar, Ewa Fober, Walter Hnaupek, Emil Kuboszek, red. wyd. Mirosław Siemiński, współpr. Bożena Krzempek, Barbara Siemińska i Joanna Sosna, Stowarzyszenie „Bez Limitu”, Chybie dr. 2023, s. 220, il. (Biblioteczka Nowej Formacji) (Rewizyty, 13)
- Kresowanie na Śląsku po 1945 roku. Leksykon*, t. 1, red. Krzysztof Kleszcz i Maria Kalczyńska, współpr. Barbara Maresz i Joanna Hytrek-Hryciuk, IŚ, Opole 2023, s. 375, il.
- Krzempek Bożena, Siemińska Barbara, *Szkice tożsamości: Janina Motylewska, Katarzyna Czylok, Ludwik Bromnik, Hildegarda Niemiec, Jan Jerzy Szeruda, Helena Szeruda, Leon Koczy, Günther Wytrzens*, Stowarzyszenie „Bez Limitu”, Chybie 2023, s. 178, il. (Biblioteczka Nowej Formacji) (Rewizyty, 16)
- Kukuczka Cecylia, *Listy z pionowego świata. Wspomnienia żony himalaisty*, Wydaw. Agora – Fundacja Wielki Człowiek, Warszawa – Katowice 2023, s. 310, il. Dotyczy Jerzego Kukuczki
- Lech Majewski. Niezbędnik = Essentials*, pomysł Magdalena Piejko, red., wybór i ukł. tekst. Olga Okoniewska-Tekieli, tł. Martyna Szczepaniak-Woźnikowska, Ryyszard J. Reisner, FINA, Warszawa 2023, s. 179, il.
- „*Lecz ja wiem: Wybawca mój żyje*”. *Ksiądz Antoni Korczok (1891–1941). Życie, posługa, męczeństwo*, red. Piotr Górecki, Sebastian Rosenbaum, Bogusław Tracz, IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, Instytut Nauk Teologicznych UO, RWWTUO, Warszawa – Katowice – Opole 2023, s. 278, il.
- Magiera Władysława, *Absolutnie niezwykła*, Wydaw. Poligraf, Brzezia Łąka cop. 2023, s. 214. Dotyczy Doroty Kłuszyńskiej
- Majewski Andrzej Adam, *Słownik biograficzny Korbielowa*, Towarzystwo Naukowe Żywieckie, Żywiec 2023, s. 179, il.
- Malanowicz Małgorzata, Stanisław Kwaśniewicz. *Architekt*, BŚ, Katowice 2023, s. 307, il.
- Martinek Libor, *Gustaw Morcinek. Monografie*, Atut, Wrocław 2023, s. 361, il.

- Między Kresami Wschodnimi a Śląskiem. Biografie niebanalne*, red. nauk. Joanna Lu-sek, MG, Bytom 2023, s. 529, il.
- Musiół Józef, *Okrakiem przez wieki. Strzępy pamięci*, „Śląsk”, Katowice 2023, s. 571, il.
- Nocoń Tomasz, *Ojciec parafii i opiekun diecezji. Życie i posługa kapłańska Franciszka Strzyża (1876–1942)*, Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego – Wydaw. Neriton, Warszawa 2023, s. 237, il. (Młodzi Historycy IDMN)
- Obetkon Rafał, *Dzieje rodu Pawłowskich z Pawłowic w pszczyńskim wolnym państwie stanowym*, GBP, Pawłowice 2023, s. 96, il.
- Obrębska-Hibner Halina, *Ślązaczka na medal*, Gmina Piekary Śląskie, Piekary Śląskie 2023, s. 43, il. Dotyczy Gabrieli Kossakowskiej
- Oszek. *Zmagania z legendą*, [scen.] Zbigniew Tomecki, [rys.] Gabriela Becla, [wkl. histor. Zbigniew Gołasz], IPN, [Warszawa] cop. 2023, s. 115, il.
- Piszczek Łukasz, Wódka Kamil, *Łukasz Piszczek. Mentalność sportowca*, Wydaw. Sine Qua Non, Kraków 2023, s. 293, il.
- Portrety niezwykcyjne: ks. Oskar Kuśka, Anastazja Żur, Krzysztof Wójtowicz, Józefa Greń, Karol Duda, Jan Bochenek, Władysław Duda, Bogdan Krzyżewski, Barbara Siemińska* [i in.], fot. Mariusz Gruszka [i in.], Wydaw. Prasa Lokalna, Mnich [2023], s. 181, il. (Biblioteczka Nowej Formacji) (Rewizyty, 14)
- Rybicki Adam, *Ze Śląska nad Bałtyk. Rzecz o biskupie Czesławie Dominie*, Księgarnia św. Jacka, Katowice 2023, s. 103, il.
- Ryszka Czesław, *Ksiądz Konrad Szweda. Kwiat z górnośląskiej Golgoty XX wieku*, Wydaw. Emmanuel, Katowice – [Mysłowice] 2023, s. 338, il.
- Sobeczko Mateusz, Tomiczek Patrycja, „Nietypowa babka”. *Małgorzata Mateja (1942–2011)*, Studio Noa Ireneusz Olsza, Katowice – Radzionków 2023, s. 261, il.
- Sobór-Świdarska Anna, *Franciszek Szlachcic (1920–1990). Biografia między służbami specjalnymi a polityką*, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, Kraków cop. 2023, s. 541, il.
- Stali na straży harcerskich ideałów. Wybitni instruktorzy rybnickiego Hufca*, red. Marian Uherek, aut. tekstów Patrycja Bielaczek [i in.], Muzeum im. o. E. Drob-nego, Rybnik 2023, s. 35, il. (Miniatury Rybnickie, 3)
- Subtelne barwy czasu: Ilona Czechowska, Rozalia Buczek, Urszula Ryżycka, Elżbieta Paszanda, Stefania Wardas, Franciszek Kajstura, Bolesław Dziedzic, Bronisław Chrapek, Andrzej Parma, Juliusz Wątroba*, Barbara Siemińska [i in.], Stowa-rzyszenie „Bez Limitu”, Chybie 2023, s. 187, il. (Biblioteczka Nowej Formacji) (Rewizyty, 17)
- Sztoler Grzegorz, *Z pasją i sercem. Prof. Jan Czempas (1948–2019). Biografia nieli-nearna*, Stowarzyszenie Rozwoju Zawodowego Śląska i Małopolski, Bieruń 2023, s. 404, il.
- Szumilo Mirosław, *Gierek. Droga do władzy*, Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński – Wydaw. UMCS, Łódź – Lublin cop. 2023, s. 400, il.
- Ślązacy od czasów najdawniejszych do współczesności*, [t.] 7, A–Z, red. nauk. Joanna Rostropowicz, Fundacja Nauki i Kultury na Śląsku, Opole 2023, s. 358, il.
- Wojciech Korfanty. Ślązak, Polak, Europejczyk*, red. nauk. Michał Spurgiasz, Karol Makles, IŚ – IWK, Opole – Katowice 2023, s. 149, il. (Studia Korfantowskie, t. 2)

Językoznawstwo

*Myśszości a jejich godki wobec kryzysu. Antystygmatyzacyjny pakiet projektu „Godkowe antidotum: żywotność rzeczy jak spusűb budowy psychicznego dobrosztan-
du, zdrowjo a zbalansowanego rozwoju”*, aut. Justyna Olko [i in.], nauk. red.
Michał Bilewicz, Justyna Olko, przekł. na śl. Bartłumiej Wanot, Wydaw. UW
– Wydział „Artes Liberales”, Warszawa 2023, s. 110, il.

Rospond Stanisław, *Polskość Mikołaja Kopernika z rodu Ślązaka*, wstęp i oprac. Sta-
nisława Sochacka, wyd. 2, IŚ, Opole 2023, s. 128, il. (Encyklopedia wiedzy
o Śląsku)

Literaturoznawstwo

Gleń Adrian, *„Tam, gdzie stał mój dom”. O poezji Feliksa Netza*, Instytut Literatury,
Kraków 2023, s. 378 (Nowa Krytyka i Esej, 15)

Krzysztof Penderecki. *Czarna maska. Opera w 1 akcie wg dramatu Gerharta Haupt-
manna*, libretto Harry Kupfer, Krzysztof Penderecki, Narodowa Orkiestra
Symfoniczna Polskiego Radia, Katowice 2023, s. 109, il.

Kühnau Richard, *Schlesische Sagen = Legendy śląskie*, Bd. 1, T. 2, Hrsg. Marek Dzio-
ny, Übersetz. Piotr Tarlinski, Marek Dziony, Verein für Bibliotheken, Medien,
Kultur und Wissenschaft, Opole [2023], s. 509, il. Tekst równol. niem.-pol.

Majcher Magdalena, *Doktórka od familoków*, Wydaw. W.A.B., Warszawa 2023,
s. 301, il. Dotyczy Jolanty Wadowskiej-Król

„*W kronice skóry...*”. *Recepcja twórczości Rafała Wojaczka w XXI wieku*, red. Konrad
Wojtyła, IM, Mikołów 2023, s. 297, il. (Biblioteka Arkadii – Pisma Katastro-
ficznego, t. 222)

Nauki o kulturze i religii

Etnologia, kulturoznawstwo

Banik Joanna, *Skubanie pierza na Śląsku Opolskim*, Narodowy Instytut Dziedzictwa.
Oddział Terenowy, Opole 2023, s. 31, il.

Banik Joanna, *Wysiewanie serc i krzyży na polach w okolicach Strzelec Opolskich*, Na-
rodowy Instytut Dziedzictwa. Oddział Terenowy, Opole 2023, s. 31, il.

Garstka Robert, Lysko Aleksander, *Walory kulturowe ziemi częstochowskiej. Obrzę-
dowość doroczna, strój ludowy, tradycyjna zabudowa. W granicach subregionu
północnego województwa śląskiego i powiatu zawierciańskiego*, IWK, Katowi-
ce 2023, s. 323, il.

Grabińska-Szczęśniak Anna, Jurczyk Anna, Misiak Daria, *Vademecum strojów gór-
nośląskich*, MG, Bytom cop. 2023, s. 417, il.

Halor Antoni, *Rok obrzędowy na Górnym Śląsku*, LDLH, Chorzów 2023, s. 227, il.

Kadłubiec Karol Daniel, *Mały leksykon kultury ludowej Śląska Cieszyńskiego. Kultura
duchowa*, tł. na czes. Stanislav Komárek, Jan Kajfosz, Ducatus Teschinensis,
Bystrzyce 2023, s. 234, il.

Pieśni ludowe Goleszowa i okolic ze zbioru Anny Stanieczek, Stowarzyszenie Muzycz-
ne ARTIS – Starostwo Powiatowe Goleszów – [Cieszyn] 2023, s. 96, il.

- Połączył nas folklor. Początki TKB we wspomnieniach organizatorów i uczestników*, red. Małgorzata Słonka, ROK w Bielsku-Białej, Bielsko-Biała 2023, s. 223, il.
Dotyczy Tygodnia Kultury Beskidzkiej
- Sochacki Tomek, *Starzikowe wyróżdzani, starczyne jodło a kapke filozofije*, Interfon, Cieszyn 2023, s. 343, il.
- Tomanek Anita, *Francuska 12. Kalendarium działalności Domu Oświatowego na łamach „Polonii” i „Polski Zachodniej” (11 listopada 1934–1 września 1939 roku)*, BŚ, Katowice 2023, s. 339, il.
- Tradycja dywanów kwiatowych na procesje Bożego Ciała w Kluczu, Olszowej, Zalesiu Śląskim i Zimnej Wódce. Raport z badań i rekomendacje do planu ochrony*, red. Joanna Banik, Katarzyna Smyk, IŚ – Miejsko-Gminny Ośrodek Działalności Kulturalnej, Opole – Ujazd 2023, s. 199, il.
- Wiślański wiesieli*, tekst Andrzej Podżorski, Małgorzata Kiereś, red. Małgorzata Kiereś, Miasto Wisła, Wisła 2023, s. 119, il.

Religie

- Blżej Boga-Człowieka. Myśli biskupów w roku Złotego Jubileuszu Diecezji Opolskiej*, Wydaw. i Druk. Świętego Krzyża, Opole 2023, s. 212
- Częstochowskie kościoły wobec systemów totalitarnych 1939–1989*, red. Bartosz Kapuściak, IPN – KŚZpNP. Oddział w Katowicach, Warszawa – Katowice 2023, s. 302, il.
- Faryś Tadeusz, *Święta Barbara wśród nas*, fot. Tadeusz Faryś, Roman Faryś, Wydaw. Drukarnia Kokociński – Instytut Piastów Śląskich, Nowa Ruda – Wrocław 2023, s. 308, il.
- Garstka Robert, *Kult świętej Barbary w Zagłębiu Dąbrowskim. Zmiana i trwanie na tle przemysłowego krajobrazu*, IWK, Katowice 2023, s. 263, il.
- Kleszcz-Szczyrba Renata, *Droga pojednania. Ty utkałeś mnie w łonie matki. Rodziny Park Pojednania Polsko-Niemiecko-Czeskiego im. bł. Ryszarda Henkesa SAC w Kietrze*, tł. na niem. Arkadiusz Sosna, tł. na czes. Jan Larisch, Wydaw. Pallottinum, Rybnik – Kietrz – Poznań 2023, s. 284, il. (Biblioteka Szensztacka, 34) Tekst równol. pol.-czes.-niem.
- Kontrrewolucja!, czyli O potrzebie działania*, red. Stanisław Kowolik, KNS Fundacja Kolpinga, Tarnowskie Góry 2023, s. 162 (O Ład Życia Społeczno-Gospodarczego)
- Majchrzak Grzegorz, *Ogólnopolskie Pielgrzymki Ludzi Pracy na Jasną Górę*, Instytut Dziedzictwa Solidarności, Gdańsk 2023, s. 79, il.
- Pielgrzymki Józefa Goja do Ziemi Świętej w 1902 i 1905 roku. Edycja tekstów źródłowych, Studia i materiały*, red. Jerzy Myszor, WueM, Katowice 2023, s. 228 (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku, nr 33)
- Rodzina drogą Boga do świata. Złoty jubileusz Domowego Kościoła, rodzinnej gałęzi Ruchu Światło-Życie*, oprac. Teodor Suchoń, WueM, Ćwiklice – [Katowice] 2023, s. 181, il.
- Statuty Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie*, red. Helena Olczak-Woltman, Ewa Mrowiec, Jacek Sobota, nakł. Towarzystwa Ewangelickiego im. Ks. Franciszka Michejdy, Cieszyn 2023, s. 183, il.
- Tomala Karol, *Zwyczaj religijne na tle pobożności wiernych dekanatów powiatu cieszyńskiego. 150 lat Stowarzyszenia Dziedzictwo św. Jana Sarkandra. Książka*

jubileuszowa stowarzyszenia, red. Piotr Góra, Stowarzyszenie Dziedzictwo św. Jana Sarkandra, Cieszyn 2023, s. 237, il.

Widok Norbert, *W 15-lecie opolskiego Camino: 2008–2023*, RWWTUO, Wydaw. Nauk. Studio Impreso, Opole 2023, s. 75, il. (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*, 124)

Nauki o kulturze fizycznej, sport, turystyka

Grzonka Henryk, *Programy ze Spodka. Wydarzenia sportowe z lat 1971–2023*, wstęp Anita Tomanek, BŚ, Katowice 2023, s. 84 il.

Grzonka Henryk, *Wyścig Szosami Zagłębia. Wyścig Wodzisław–Karviná–Wodzisław i Karviná–Wodzisław–Karviná. Wyścigi, wydawnictwa, wyniki*, t. 2, BŚ, Katowice cop. 2023, s. 157, il.

Godoj Andrzej, Jozsko Grzegorz, Kopaczewski Grzegorz, Kowalik Piotr, Lakwa Michał, Sifczyk Damian, *Historia Ruchu Chorzów*, t. 1, cz. 4, 1936–1939, *Historia Ruchu.pl*, Chorzów 2023, 649, il.

Gustyn Jan, Wójcik Małgorzata, *Historia rybnickiego żeglarsstwa. 60 lat pod żaglami. Działalność sekcji żeglarskiej Towarzystwa Sportowego Kuźnia*, tuPolska sp. z o.o. – Oficyna Halegg, Rybnik – Krzyżanowice 2023, s. 167, il.

Historia sportu ludowego na ziemi prudnickiej i pograniczu. Dzieje i ludzie 1946–2022, cz. 1, Bogdan Kociński [i in.], Starostwo Powiatowe, Prudnik 2023, s. 576, il.

Małolepszy Eligiusz, Drozdek-Małolepsza Teresa, *Zarys dziejów sportu i turystyki w działalności Śląskiego Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe (1946–2021)*, Wydaw. Prymat, Białystok 2023, s. 275, il.

Rojek Henryk, *100 lat Klubu Sportowego Górnik Radlin*, KS Górnik Radlin, Radlin 2023, s. 472, il.

Marka Beskid. Odbudowa po upadku, Mirosław Siemiński [i in.], współpr. Bożena Krzempek, Barbara Siemińska, Joanna Sosna, Stowarzyszenie „Bez Limitu”, Chybie 2023, s. 250, il. (Biblioteczka Czasu Skoczowa). Dotyczy klubu Beskid Skoczów

Spałek Leonard, Sobieraj Leszek, *100 lat Amatorskiego Klubu Sportowego Mikołów*, IM, Mikołów 2023, s. 151, il.

Świerad Józef, *100 lat krajoznawstwa i turystyki polskiej w 800-letnim Mikołowie*, IM, Mikołów 2023, s. 205, il.

Zawadzki Piotr, *Braterskie więzi. Polonia Tychy i jej czasy*, Muzeum Miejskie w Tychach Instytucja Kultury Miasta Tychy, Tychy 2023, s. 174, il.

Nauki o sztuce

Historia sztuki, architektury

Dobra kultury współczesnej w województwie śląskim, t. 1, *Urbanistyka i architektura*, red. Ewa Caban, Irena Kontny, IWK, Katowice cop. 2023, s. 277, il.

Dzióbek Michał, *Katowickie pomniki i tablice pamiątkowe. Katalog*, ŚCWIS, Katowice 2023, s. 256, il.

Jodliński Leszek, *Mieszkania i kavalera. Między imperatywem nowoczesności i gustem własnym inwestora*, Wydaw. Azory, Kraków 2023, s. 190, il.

- Krajczok Jan, *Kaplica grobowa Południków w Lyskach*, Oficyna Halegg, Krzyżanowice 2023, s. [16], il.
- Kwaśny Irena, *Skąd ci Włosi? O renesansowej i nie tylko architekturze cieszyńskiego rynku*, nakładem autorki, Cieszyn 2023, s. 287, il.
- Organy na Śląsku*, 9, red. Michał Dużniak, współpr. red. Julian Gembalski, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego, Katowice 2023, s. 287, il.
- Rąkowski Andrzej, *Górny Śląsk w ruinie. Pałace zniszczone i zagrożone*, Hannibal Smoke [pseud.], Wydaw. CM, Warszawa 2023, s. 281, il.
- Ruksza Paweł, *Gdy gaśnie pamięć ludzka dalej mówią kamienie...*, współpr. Małgorzata Nowak, Anna Pawłowska, Tadeusz Wrona, Wydaw. i Druk. Poligram, Częstochowa 2023, s. 57, il.
- Siemko Piotr, *Zamki na Górnym Śląsku od ich powstania do końca wojny trzydziestoletniej*, Wydaw. Prasa i Książka Grzegorz Grzegorek, Katowice 2023, s. 264, il.
- Sztuka w przestrzeni miasta*, red. Krzysztof Kraus, teksty red. Irma Kozina [i in.], IWK, Katowice 2023, s. 53, il.
- Szybisty Tomasz, *Corpus Vitrearum Polska. Korpus witraży z lat 1800–1945 w kościołach rzymskokatolickich*, t. 7, *Diecezja gliwicka*, cz. 1–2, współpr. Joanna Utzig, Universitas – Imedius Agencja Reklamowa sp. z o.o., Kraków 2023, s. 339, 331, il.
- Trzos Agnieszka, *Sarkofagi cynowe z grobów królewskich na Wawelu oraz mauzoleów rodzin Promnitzów w Pszczynie i Hochbergów w Świebodzicach. Konserwacja i restauracja, technika, technologia...*, Wydaw. Nauk. UMK, Toruń 2023, s. 306, il.
- Utzig Joanna, *Corpus Vitrearum Polska. Korpus witraży z lat 1800–1945 w kościołach rzymskokatolickich*, t. 6, *Archidiecezja katowicka*, cz. 1–2, współpr. Irena Kontny, Kamila Twardowska, Universitas – Imedius Agencja Reklamowa sp. z o.o., Kraków 2023, s. 435, 456, il.

Muzyka, teatr, film, fotografia

- Gatty-Kostyál Barbara, *Moje życie to taniec*, Wydaw. i Druk. Towarzystwo Słowaków w Polsce, Kraków 2023, s. 153, il.
- Giedrojc Barbara, *Fotografowie na Śląsku Opolskim w latach 1839–1944. Max Glauer*, wstęp Bogusław Szybkowski, Wydaw. MS, Opole cop. 2023, s. 43, il.
- Hauptstock Günter, *Fotografowie na Śląsku Opolskim w latach 1839–1944. Atelier Dietrichów w Głogówku (Oberglogau)*, wstęp Barbara Giedrojc, tł. B.A.K., Wydaw. MS, Opole cop. 2023, s. 24, il.
- Kozień Lucyna, *Mistrzowie formy sztuki lalkarskiej*, współpr. Małgorzata Słonka, Katarzyna Jacewicz-Marciniak (wybór zdjęć), tł. Aleksandra Rodzińska-Chojnowska, Teatr Lalek Banialuka im. Jerzego Zitzmana, Bielsko-Biała 2023, s. 194, il. Tekst równol. pol.-ang. Dotyczy Państwowego Teatru Lalek „Banialuka”
- KRON. *Tyski Klub Fotograficzny KRON. Śląsk 1978–1983*, red. tomu Ewelina Lasota, Michał Łuczak, aut. Ralph Goertz, Ewelina Lasota, Maciej Szymanowicz, tł. Rafał Drewniak, Heather Kimber, Ewa Mikulska-Frindo, Muzeum Miejskie, Tychy 2023, s. 344, il. Tekst równol. pol.-ang.
- Neinert Mirosław, *Kolega*, rozm. Tomasz Kowalski, Silesia Progress, Kotórz Mały 2023, s. 312, il. Dotyczy Teatru Korez

- Palica Michał M., *Muzyczny świat dawnego Rybnika*, Polihymnia, Lublin 2023, s. 107
- Poźniak Grzegorz, *Johann Mathias Vinzenz Haas (1812–1899). Działalność organmistrzowska na Opolszczyźnie. Studium źródłoznawcze na podstawie zbiorów Archiwum Państwowego w Opolu*, Sindruk-DIMK – Diecezjalny Instytut Muzyki Kościelnej, Opole 2023, s. 292, il. (*Opoliensis Musica Ecclesiastica*, 11).
- Szlakiem śląskiego bluesa czyli Schodkami w dół...*, zebrał Wojciech Mirek, oprac. Marcin Sitko, wstęp Leszek Winder, Sebastian Riedel, Black Points, Bieruń 2023, s. 261, il.
- Szybkowski Bogusław, *Fotografowie na Śląsku Opolskim w latach 1839–1944*, z. 9–11, Wydaw. MS, Opole cop. 2023, s. 16, 40, 44, il.
- Wasik Jarosław, *Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu. Przemiany, wyobrażenia, rzeczywistość*, WBP, Opole 2023, s. 411
- Żyła Mateusz, *Piekło i metal. Historia zespołu Kat*, Wydaw. Sine Qua Non, Kraków 2023, s. 651, il.

Muzea, wystawy

- 25 lat SChAP. *Monografia Stowarzyszenia Chorzowskich Artystów Plastyków z okazji 25-lecia istnienia stowarzyszenia*, teksty Beata Cieślak [i in.], red. katal. Dajana Wejchert [i in.], tł. Monika Hartman, Stowarzyszenie Chorzowskich Artystów Plastyków, Chorzów [2023], s. 91, il.
- Garbal Witold, *W 100. rocznicę utworzenia I Dzielnicy Związku Polaków w Niemczech. Informator wystawy*, MŚO, Opole 2023, s. 16, il.
- Gola Arkadiusz, *Inny (nie) obcy. Romowie na Górnym Śląsku 1991–2023*, tł. Maciej Czuchra, teksty Marek Zieliński [i in.], Instytucja Kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris – Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu, Katowice – Sosnowiec 2023, s. 288, il. Tekst równol. pol.-ang.
- Grenzgänger. Alltag in einem geteilten Land = Na granicy. Codziennosc w podzielonym regionie*, red. David Skrabania, Dawid Smolorz, Stiftung Haus Oberschlesien – Oberschlesisches Landesmuseum, Ratingen cop. 2023, s. 254, il. Tekst równol. pol.-niem.
- Imińczuk Ewelina, *Ludzie i bestie z kafli rodem*, MG, Bytom 2023, s. 111, [40], il.
- Mędrala-Młyńska Ewelina, *Karuzela z Madonnami. Wizerunki Matki Boskiej Częstochowskiej*, Muzeum Częstochowskie, Częstochowa 2023, s. 200, il.
- Muzeum biograficzne Zofii Kossak-Szatkowskiej*, red. i oprac. Diana Pieczonka-Giec, Kamila Morcinek, Beata Ebert, Muzeum Zofii Kossak-Szatkowskiej – [MŚC], Górk Wielkie – Cieszyn cop. 2023, s. 30, il.
- Myszkowski Kamil, *Miłośnik patrzenia*, Związek Polskich Artystów Fotografików Okręg Śląski, Katowice 2023, s. 67, il.
- Oficjańska Elżbieta, *Gospodarstwo. Rolnictwo na wsi śląskiej 1850–1945*, Muzeum Wsi Opolskiej, Opole 2023, s. 95, il.
- Poszerzanie wspólnoty. Fotografia humanistyczna ze zbiorów Muzeum w Gliwicach*, red. Kamila Dworniczak, Maria Franecka, Marcin Gołaszewski, tł. Marcin Wawrzyńczak, Muzeum w Gliwicach, Gliwice 2023, s. 93, il. (Czytelnia Sztuki) Tekst równol. pol.-ang.
- Szawan Katarzyna, *Wojciech Korfanty. W 150. rocznicę urodzin. Katalog wystawy*, MŚO, Opole 2023, s. 54, il.

- W sakiewce i w portfelu. Z dziejów pieniądza dawnego i współczesnego*, oprac. red. Anna Matuszewska-Zator, MG, Bytom cop. 2023, s. 18, il.
- Wilk Sonia, Łuków vel Broniszewska Magdalena, Kościelny Katarzyna, *Pierwiastek żeński. Artystki nieprofesjonalne ze zbiorów Muzeum Śląskiego w Katowicach*, MŚ, Katowice 2023, s. 94, il.

Nauki społeczne

Komunikacja społeczna (bibliologia, archiwalia, media)

- Archiwum w regionie, region w archiwum*, cz. 2, *Archiwum Państwowe w Katowicach w latach 2013–2022*, red. Barbara Kalinowska-Wójcik, AP, Katowice 2023, s. 183, il.
- Biblioteka w sercu. Jak być bibliotekarzem XXI wieku? Materiały z 14. Forum Młodych Bibliotekarzy Zabrze–Katowice, 8–9 września 2022*, Wydaw. Nauk. i Edukacyjne SBP, Warszawa 2023, s. 134, il. (Propozycje i Materiały / SBP, 108)
- Działalność Biblioteki Śląskiej w Katowicach w latach 2019–2022*, BŚ, Katowice 2023, s. 182, il.
- Ratajczak Tomasz, *Polskie modlitewniki różnych wyznań XIX wieku. Bibliografia*, [t. 3], R–Ż i uzupełnienia, Wydaw. DiG, Warszawa 2023, s. 276

Socjologia, demografia, ekonomia

- Colloquium Opole 2022. Obywatelstwo, tożsamość, wielokulturowość. Śląskie doświadczenia ochrony praw mniejszości narodowych*, red. Marek Mazurkiewicz, Agata Haas i Robert Wieczorek, IŚ, Opole 2023, s. 260, il. (Colloquium Opole. Polacy, Niemcy, Czesi – sąsiedztwo w XXI wieku)
- Czok Monika, *Śląsk Opolski i jego tożsamość. Dyskursy, aspekty społeczno-polityczne, prasa regionalna*, CBMN, Opole 2023, s. 387 (Monografie i Studia, 12)
- Euroregion Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko w świetle wyzwań pandemicznych i postpandemicznych. Praca zbiorowa*, red. Łukasz Wróblewski, Komisja ds. Stosunków Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich, PAN. Oddział w Katowicach – Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” – Studio Noa Ireneusz Olsza, Katowice – Cieszyn – [Rybnik] 2023, s. 162 (Transcarpathica, t. 9)
- Rola mniejszości niemieckiej w procesie tranzycji i transformacji społeczno-ustrojowej w Polsce. Praca zbiorowa*, red. Krzysztof Zuba, CBMN, Opole 2023, s. 309 (Monografie i Studia, 16)
- Runge Jerzy, *Przestrzeń społeczno-kulturowa złożonego układu osadniczego*, Wydaw. UŚ, Katowice 2023, s. 288, il.
- Surmacz Ryszard, *Przeszłość dla przyszłości. Rozmowy o Śląsku z prof. Franciszkiem Antonim Markiem. 1000 lat dziejów*, Multipress, G. Wodecki, D. Wodecka, B. Wodecki Sp. J., Lublin 2023, s. 432, il.

Nauka, oświata

- [25] XXV Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy im. Wojciecha Korfantego. *Historia, inspiracje i wskazówki metodyczne*, oprac. Jacek Kowalski-Krawczyk, red. Michał Sikora, IWK, Katowice cop. 2023, s. 37, il.

- 50 lat opolskiej pedagogiki akademickiej i uniwersyteckiej, red. Edward Nycz, Patrycja Kaszubska-Dziedzic, UO, Opole 2023, s. 252, il.
- Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. 90 lat, red. Bartłomiej Barwinek [i in.], Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego, Katowice 2023, s. 542, il.
- Andrzej Antoszewski. *Doctor honoris causa Universitatis Opoliensis*, red. Grzegorz Staniszewski, Wydaw. UO, Opole cop. 2023, s. 43, il.
- Ciecieręga Wiesław, 30 kwiatów. *Monografia Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Poetyckiej „Kwiaty na Kamieniach”*. Bytom 1992–2021, BCK, [Centrum Sztuki Współczesnej Kronika], Bytom 2023, s. 124, il.
- Dudek Agata, Kaczmarczyk Michał, *Budowanie strategii rozwoju uczelni jako element modelu zarządzania przez cele na rynku szkolnictwa wyższego. Studium przypadku Akademii Humanitas*, Oficyna Wydaw. Humanitas, Sosnowiec 2023, s. 122, il.
- Frania Arkadiusz, *Między pasją pisania a korektą słów. Z historii poetyckiej Częstochowy*, Towarzystwo Galeria Literacka, Częstochowa 2023, s. 155, il. (Biblioteka Galerii)
- Gogolin Olimpia, Szymik Eugeniusz, *Jesień życia wcale nie musi być nudna. Rzecz o profilaktycznej działalności wybranych uniwersytetów trzeciego wieku na Górnym Śląsku zapobiegającej wykluczeniu osób starszych*, [Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy], Radom 2023, s. 115
- Janeczek Zdzisław, *Siemianowickie Ateny. Jubileusz 100-lecia I Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Śniadeckiego w Siemianowicach Śląskich 1923–2023*, Muzeum Miejskie w Siemianowicach Śląskich, Siemianowice Śląskie 2023, s. 320, il.
- Jesteśmy z wireckiego liceum*, red. Magdalena Foik-Winek, Katarzyna Kranz, Dorota Piel, II LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Gustawa Morcinka, Ruda Śląska 2023, s. 72, il.
- Kozłowska Monika, Zgoda Marek, *Dzieje prószkowskiej pomologii. Opowieść sentymentalna. Historia kształcenia ogrodniczego w Prószkowie z Królewską Akademią Rolniczą w tle*, UO, Opole 2023, s. 349, il.
- Księga pamiątkowa Liceum Ogólnokształcącego Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie*, red. Aleksandra Trybuś-Cieślak, Małgorzata Hauptmann, Katarzyna Zawistowska-Słupczyńska, LO Towarzystwa Ewangelickiego, Cieszyn 2023, s. 110, il.
- Malicki Jan, *Dzieje Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1973–2019)*, „Śląsk”, Katowice 2023, s. 213, il.
- Metropolia Kultury kongres – 2023 Sosnowiec*, red. Hanna Kostrzewska, Miejski Klub im. Jana Kiepury, Sosnowiec [2023], s. 119, il.
- Młynczak Teresa, *Szkoła marzenie czyli Krótka historia Studium w Opolu*, Wydaw. Sindruk-Dimk, Opole 2023, s. 235, il.
- Pochód Gwarkowski. Historia krok po kroku*, red. Krzysztof Stręcioch, TCK, Tarnowskie Góry 2023, s. 144, il.
- Powstanie Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Dokumenty i relacje*, wprow. i edycja Lucyna Sadzikowska, Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. Wincentego Mysza – Księgarnia św. Jacka, Katowice 2023, s. 336 (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku, nr 34)

- Racjonalizm, krytycyzm, ścisłość. Prace dedykowane profesorowi Adamowi Jonkiszowi z okazji 70. rocznicy urodzin*, red. Piotr Duchliński, Piotr S. Mazur, Jacek Poznanski SJ, Wydaw. Nauk. Uniwersytetu Ignatianum, Kraków 2023, s. 444, il.
- Rok Wojciecha Korfantego. Historia – polityka – edukacja*, Marek Białokur [i in.], IŚ, Opole 2023, s. 98
- Szkoła z potrzeby serca. 75 lat Liceum Ogólnokształcącego im. Powstańców Śląskich w Bieruniu*, oprac. Magdalena Padlewska-Berger, LO im. Powstańców Śląskich, Bieruń 2023, s. 80, il.

Nauki techniczne

Architektura, urbanistyka, planowanie przestrzenne

- Bulsa Michał, *Patronackie osiedla robotnicze*, t. 2, *Zagłębie Dąbrowskie, ziemia rybnicka, ziemia wodzisławska*, Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński, Łódź 2023, s. 168, il.
- Dolnicki Bogdan, Augustyniak Monika, Marchaj Roman, *Status prawny związku metropolitalnego w Polsce a metropolii we Francji. Studium porównawcze*, stan prawny na 20 stycznia 2023 r., Wolters Kluwer, Warszawa 2023, s. 450 (Monografie). Górnośląski Związek Metropolitalny
- Dzielnica społeczna. Studium zagospodarowania terenu przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową w Sosnowcu – działania wspierające rewitalizację dzielnicy Konstantynów*, aut. Alina Pancewicz [i in.], red. graf. Natalia Dymarska, Katedra Urbanistyki i Planowania Przestrzennego. Wydział Architektury PŚ – Wydaw. PŚ, Gliwice – Sosnowiec 2023, s. 133, il.
- Gromysz Krzysztof, *Rektyfikacja wychylonych budynków na terenach pogórniczych*, Wydaw. PŚ, Gliwice 2023, s. 408, il. (Monografia / PŚ, nr 999)
- Logika lokalności w dobie globalizacji. Studium transformacji współczesnej przestrzeni publicznej w kontekście gminy Ożarówice. Praca zbiorowa*, red. Beata Majerska-Pałubicka, aut. Małgorzata Balcer-Zgraja [i in.], Wydaw. PŚ, Gliwice 2023, s. 187, il. (Monografia / PŚ, nr 964)
- Modele struktury Metropolii GZM*, red. Tomasz Bradecki [i in.], aut. Szymon Aleksiuk [i in.], Wydaw. PŚ, Gliwice 2023, s. 117, il. (Monografia / PŚ, nr 996). Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia
- Niemiec Tomasz, *Uszkodzenia i zabezpieczenia obiektów budowlanych na terenach górniczych. Studium przypadków*, GIG, Katowice 2023, s. 152, il.
- Od prehistorii do współczesności. Dziedzictwo kulturowe hutnictwa metali w Miasteczku Śląskim w badaniach interdyscyplinarnych i koncepcjach*, red. nauk. Magdalena Żmudzińska-Nowak, Rafał Radziejewicz-Winnicki, tł. na ang. Bogumiła Zdzitowiecka, Vincent Zdzitowiecki, Wydaw. PŚ, Gliwice 2023, s. 315, il. (Monografia / PŚ, nr 965). Tekst równol. pol.-ang.
- Rdzawska-Augustin Elżbieta, *Waloryzacja i ochrona układów osadniczych wsi na terenie ziemi raciborskiej*, Wydaw. PŚ, Gliwice 2023, s. 166, il. (Monografia / PŚ, nr 1017)
- Urbańczyk Łukasz, *Domki fińskie wczoraj i dziś. Metodologia przywracania walorów architektonicznych domków fińskich na przykładzie Rudy Śląskiej*, nakładem autora, Ruda Śląska 2023, s. 536, il.

Widera Michał, *Budowa i poświęcenie kościoła w Starokrzepicach (1909–1913). Folder okolicznościowy parafii Przemienienia Pańskiego w Starokrzepicach wydany w 110. rocznicę poświęcenia kościoła*, Wydaw. i Druk. Świętego Krzyża, Opole [2023], s. 26, il.

Przemysł, rzemiosło

Energy, environment, intelligent use of minerals. Management and sustainable development, 22–24.05.2023 r., PŚ. CKU w Rybniku – STE Group, Rybnik – Warszawa 2023, s. 188, il.

Ginące zawody nad Doliną Odry, red. Aneta Garkut [i in.], tł. na jęz. niem. Sylwia Gallus, tł. na jęz. ang. Jolanta Kansy-Budzicz, GBP, Popielów cop. 2023, s. 51, il.

Górnośląska Spółka Bracka, jej rozwój, lazarety i lecznice, red. Zbigniew Pawlak, tł. Barbara Widera, SMZT, Tarnowskie Góry 2023, s. 116, il. (Tarnogórskie Dziedzictwo, t. 4)

Grzegorz Adam, *120 lat Kopalni „Knurów”*, JSW S.A. – KWK „Knurów-Szczygłowice” – Stowarzyszenie Wspierania Społeczności Lokalnej i Przedsiębiorczości „Wspieramy”, Knurów 2023, s. 110, il.

Historia tkanego dziedzictwa Bielska-Białej, red. Maciej Bujakowski, aut. tekst. Maciej Bujakowski, Ewa Janoszek, Piotr Kenig, Davis Fabrics – [Firmamental, Bielsko-Biała 2023, s. 182, il. Tekst równol. pol.- niem.-ang.

Jak to z tym węglem było, jest i będzie, red. nauk. Krzysztof Galos, Beata Barszczowska, aut. Mirosław Skibski [i in.], Wydaw. Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Kraków 2023, s. 219, il.

Kloch Bogdan, *„Niech żyje nam Górniczy Stan...”, czyli Wojna o węgiel z Rybnikiem w tle. Początki i rozwój Rybnickiego Okręgu Węglowego w latach 1952–1980 z rybnickiej perspektywy (miasta–gospodarka–społeczeństwo)*. Zbiór tekstów, Muzeum im. o. Emila Drobnego – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa. Oddział, Rybnik 2023, s. 153, il. (Zeszyty Rybnickie, 35)

Ryguś Piotr, *Tragedia górnicza w kopalni „Donnersmarckhüttegrube” („Abwehr”) w Mikulczycach z 1923 roku*, Wydaw. Illustris, Zabrze 2023, s. 48, il. (Tragedia Górnicza)

Snoch Joanna, *Skarby z byfyja – od Gieschego do Porcelany Bogucice*. Archiwalia z zasobu Archiwum Państwowego w Katowicach. Porcelana z kolekcji rodzinnych pracowników Archiwum. Katalog wystawy, Archiwa Państwowe. AP, Katowice 2023, s. 79, il.

Nauki przyrodnicze

Nauki o Ziemi i środowisku

Kostecki Maciej, *Jezioro antropogeniczne Kuźnica Warężyńska. Studium limnologiczne w aspekcie ochrony i rekultywacji*, Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, Zabrze 2023, s. 84, il. (Prace i Studia, no 95)

Oboza Kazimierz, *Soła – wodne El Dorado. Ujmowanie, uzdatnianie i dystrybucja wody przez AQUA S.A.*, Wydaw. Nauk. Akademii Techniczno-Humanistycznej, Bielsko-Biała 2023, s. 232, il.

- Przewodnik po polu doświadczalnym Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego*,
oprac. Łukasz Kowalski, Mateusz Krok, OODR, Łosiów 2023, s. 36
- Przyroda Radzionkowa. Ukryte piękno ziemi radzionkowskiej*, red. Teresa Bryś-
-Szczygieł, teksty Adam Balon [i in.], Stowarzyszenie Przyjaciół i Sympaty-
ków Ekologii Zielona Ziemia, Radzionków 2023, s. 276, il.
- Suchoń Józef, *Lasy Żywiecczyzny*, TMZŻ. Koło Jeleśnia, [Żywiec] 2023, s. 158, il.
- Wądołowska Patrycja, Wądołowski Marcin, *Oszczędnością i pracą ludzie się bogacą*.
Poradnik rolnika z terenów Śląska Cieszyńskiego z przełomu XIX i XX wieku.
Zbiór źródeł, LDLH, Chorzów 2023, s. 206, il.
- Wyniki doświadczeń polowych Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego za rok*
2022, oprac. Łukasz Kowalski, Mateusz Krok, OODR, Łosiów [2023], s. 88, il.